



המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

מדד אמון הציבור

מרץ 2023

ד"ר קרן לוי גנני – סניידר

מנהלת תוכן ותקשורת ועמיתת מחקר, המכון לחירות ואחריות

הצעה להפניה בשימוש ביבליוגרפי: לוי גנני - סניידר, קרן. 2023. "מדד אמון הציבור – מרץ 2023". המכון לחירות ואחריות, אוניברסיטת רייכמן.



שלושה חודשיים אחרי הקמת הממשלה והצגת עיקרי הרפורמה המשפטית - הציבור הישראלי מביע חוסר אמון וחוסר שביעות רצון מתפקוד הממשלה ומאבד אמון בנשיא המדינה

אמון פוליטי הינו גורם מכריע ביחסים בין האזרחים ובין מוסדות השלטון ומתייחס לאמונה שיש לאנשים בממשלתם. רמות נמוכות של אמון שכזה מרמזות על כך שאנשים צריכים למצוא דרכים אלטרנטיביות על מנת להגן על האינטרסים שלהם, שכן רמת האמון שלהם ביכולת הממשלה לעשות כך, נמוכה. חוסר אמון פוליטי, טוענים חוקרים רבים, פוגע באפקטיביות של משטרים דמוקרטיים ושוחק את הלגיטימיות שלהן ואף למצב בו האזרחים מאבדים אמון בשיטה הדמוקרטית עצמה.

בשל חשיבותו הרבה של האמון בפוליטיקה בכלל ובזו הישראלית בפרט, בוחן המכון לחירות ואחריות בכל חודש את אמון הציבור ברשויות השלטון. [מדד חודשי זה](#) מאפשר בחינה של מגמות ושינויים באמון שהציבור נותן במוסדות השלטון, ברשויות אכיפת החוק ובמידת שביעות הרצון שלו מתפקודם.

מנתוני **מדד אמון הציבור ברשויות השלטון**, בחודש מרץ 2023, עולה כי בתום שלושה חודשים מהקמת הממשלה והצגת עיקרי הרפורמה המשפטית, שמשמעותם שינוי משטרי בישראל, הציבור מבטא חוסר אמון בממשלה (23%) ובכנסת (20%), כאשר ישנה ירידה באמון בנשיא (38%), ירידה ברמת האמון בבית המשפט העליון (42%) ורמת אמון יציבה ביועצת המשפטית לממשלה (37%). חשוב לציין שהירידה באמון הציבור בנשיא המדינה מבטאת ירידה משמעותית של למעלה מעשר נקודות אחוז מאז חודש ינואר 2023, תקופה בה הנשיא לוקח חלק פעיל בדיון הפוליטי סביב ההצעות לשינוי משטרי.

עוד עולה מנתוני המכון לחירות ואחריות כי **מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק** מצביע על יציבות באמון ברשויות אכיפת החוק. בחודש מרץ 2023 לצד עליה באמון הציבור במשטרה, נרשמה ירידה באמון הציבור בבית המשפט העליון, במקביל לעקביות באמון ביועצת המשפטית לממשלה.

במדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה ניכר שבעוד שבחודש ינואר, עם כינון הממשלה, היתה עליה הערכה הציבורית של תפקוד הממשלה (32%), עליה צפויה לאחר בחירות וכינון ממשלה חדשה, הרי שמאז הערכה ציבורית זו ירדה חזרה לרמה של סוף כהונת הממשלה הקודמת (26%).

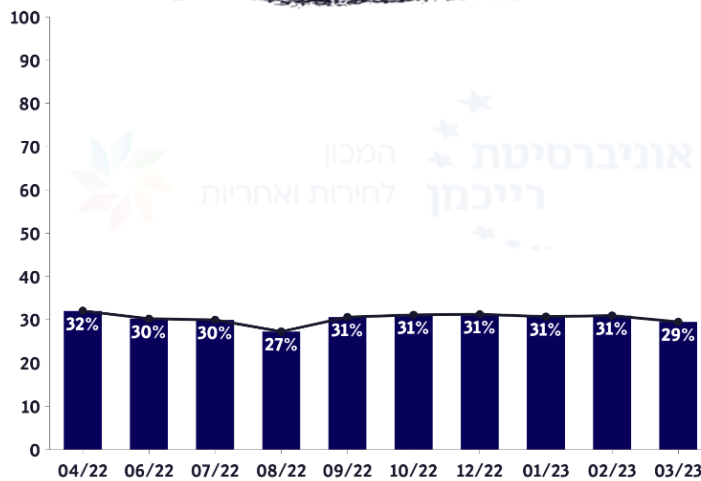
דוח חודשי זה מציג את מדדי האמון עצמם ופילוחים שונים בכל מרכיבי המדדים. לפירוט על המתודולוגיה של הדוחות, ראו בנספח "מתודולוגיה" בסוף המסמך.



1. מדד אמון הציבור ברשויות המדינה

בחודש מרץ 2023, בתום שלושה חודשים מהקמת הממשלה והצגת עיקרי הרפורמה המשפטית, שמשמעותם שינוי משטרי בישראל, רמת האמון הממוצעת של הציבור הישראלי נמוכה ועומדת על 29%, כלומר במוצע, מעט פחות משליש מהציבור הישראלי נותן אמון ברשויות המדינה. מדד אמון הציבור ברשויות המדינה הינו שקלול של רמת האמון הממוצעת בממשלה, כנסת, בית המשפט העליון ובנשיא המדינה.

מדד אמון הציבור ברשויות המדינה

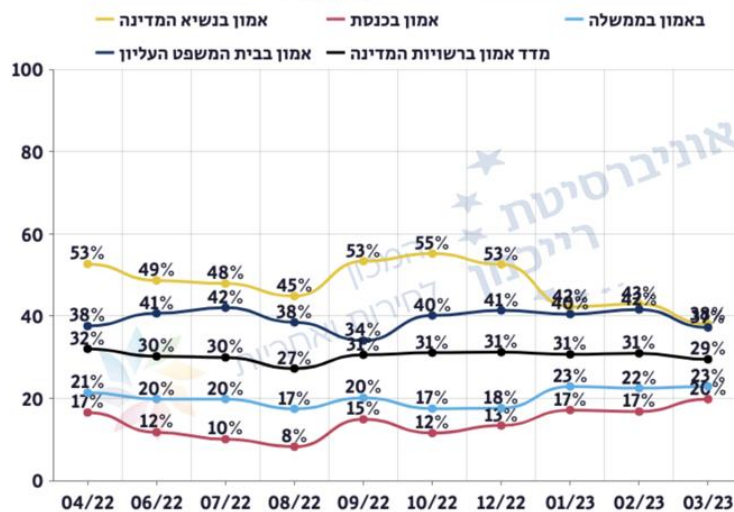


כפי שניתן לראות בגרף מס. 1, המציג את רמת האמון הממוצעת של הציבור הישראלי במוסדות המדינה מאז חודש אפריל 2022, רמת האמון נמוכה מאוד ונשמרת יחסית קבועה לאורך השנה האחרונה.

גרף 1: מדד אמון הציבור ברשויות המדינה כולל את מידת אמון הציבור הממוצעת בממשלה, בכנסת, בנשיא המדינה, ואמון בבית המשפט העליון

גרף 2 מסכם את השינוי לאורך זמן של כל אחד מארבעת מרכיבי המדד. שיעור האמון הממוצע הנמוך מבטא חוסר אמון במרבית רשויות המדינה בממשלה (23%) ובכנסת (20%), ירידה באמון בנשיא (38%) בשלושת החודשים האחרונים וירידה ברמת האמון בבית המשפט העליון (42%) בחודש האחרון.

מדד אמון הציבור ברשויות המדינה



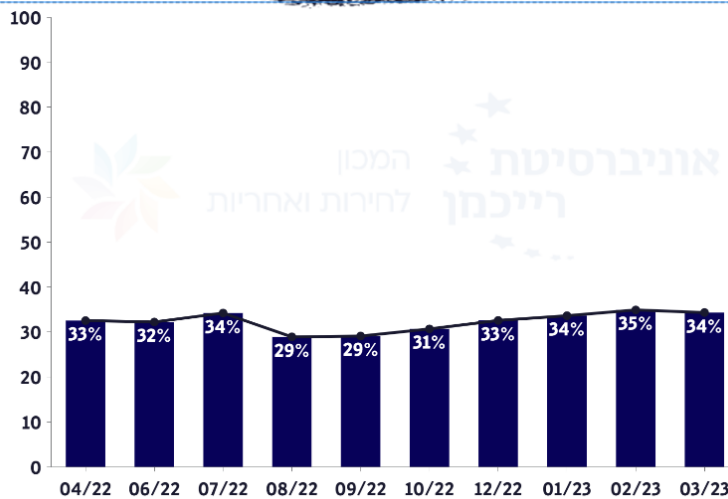
גרף 2: הגרף כולל את רמות האמון בכל אחד ממרכיבי מדד האמון ברשויות המדינה ואת קו המדד הממוצע (בשחור)



2. מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק

כל שלושת הרשויות המרכיבות את מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק, המשטרה, בית המשפט העליון, ומוסד היועץ/ת המשפטי/ית לממשלה, עומדות במרכז המשבר הפוליטי-חברתי שישראל חווה בימים אלו.

מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק



בחודש מרץ 2023, רמת האמון הממוצעת של הציבור הישראלי ברשויות אכיפת החוק נמוכה ועומדת על 34%. ניתן לראות בגרף מס. 3 ירידה קלה ברמת האמון הממוצעת בחודש דצמבר 2022 (עם אמון ממוצע של 21%), ולאחריה מגמת עליה מתונה ועקבית.

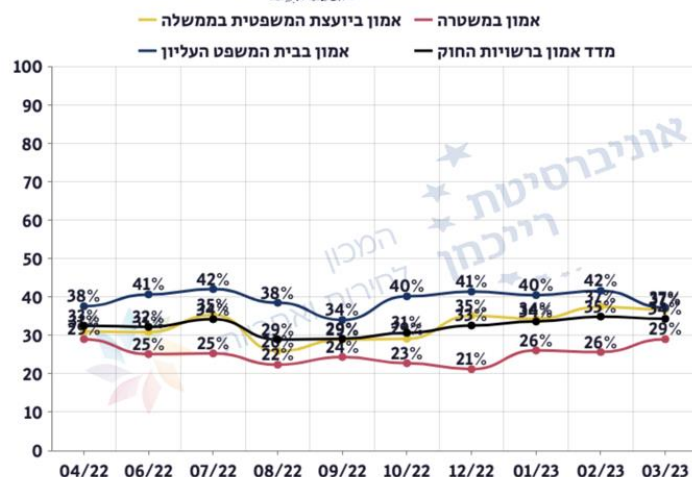
גרף 3: מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק כולל את מידת אמון הציבור הממוצעת במשטרה, בבית המשפט העליון, ובמוסד היועץ/ת המשפטי/ית לממשלה.

עליה זו נובעת מעלייה

משמעותית באמון ביועצת המשפטית לממשלה (החל מספטמבר 2022) ובעליה מתונה יותר באמון במשטרה, זאת על אף ירידה מדאיגה באמון בבית המשפט העליון.

כפי שניתן לראות בגרף מס. 4, האמון הציבורי בבית המשפט העליון וביועצת המשפטית לממשלה (37% גבוה מהאמון שנתון הציבור במשטרת ישראל (29%).

מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק



גרף 4: הגרף כולל את רמות האמון בכל אחד ממרכיבי מדד האמון הציבור ברשויות אכיפת החוק ואת קו המדד הממוצע (בשחור).



3. מדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה

מדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה הנו שקלול של רמת האמון שרוחש הציבור לממשלה, שביעות רצון הציבור מהממשלה, אמון הציבור ביכולת הממשלה לטפל בנושא החשוב ביותר לציבור (לכל אדם על פי הנושא שחשוב לו) וההערכה עד כמה הממשלה קשובה לציבור.



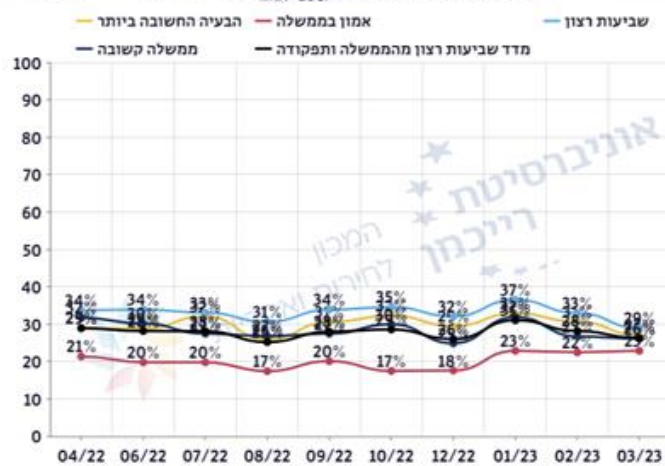
מהעולה מגרף מס. 5, ניתן לראות כי גם החודש, שביעות הרצון הממוצעת של הציבור הישראלי מהממשלה ומתפקודה נמוכה מאוד 2023 ועומדת על 26%, כלומר במוצע, פחות משליש מהציבור הישראלי שבע רצון מהממשלה ומתפקודה.

גרף 5. מדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה הנו שקלול של רמת האמון שרוחש הציבור לממשלה, שביעות רצון הציבור מהממשלה, אמון הציבור ביכולת הממשלה לטפל בנושא החשוב ביותר לציבור (לכל אדם על פי הנושא שחשוב לו) וההערכה עד כמה הממשלה קשובה לציבור.

רמת שביעות הרצון הממוצעת מתפקוד הממשלה שנמדד בחודש מרץ דומה לזו שביעות הרצון שנמדדה בחודש אוגוסט (עם אמון ממוצע של 25%), כחודש אחרי נפילת הממשלה ה-36 ולחודש דצמבר 2022 רגע לפני השבעת הממשלה ה-37 (עם אמון ממוצע של 29%).

מדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה

שיעור שביעות הרצון הממוצע הנמוך בא לידי ביטוי ברמת אמון נמוכה בממשלה (23%), שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה (29%), ההערכה עד כמה הממשלה קשובה לציבור (26%) ואמון הציבור ביכולת הממשלה לטפל בנושא החשוב ביותר לציבור (27%) – גרף מספר 6.



גרף 6: הגרף כולל את רמות האמון בכל אחד ממרכיבי מדד שביעות הרצון מהממשלה ומתפקודה ואת קו המדד הממוצע (בשחור)



1. מדד אמון ברשויות המדינה

מדד אמון הציבור ברשויות המדינה כולל את המדדים הבאים: מידת אמון הציבור הממוצעת בממשלה (1.1), בכנסת (1.2), בנשיא המדינה (1.3), ואמון בבית המשפט העליון (1.4). מידת האמון ברשויות המדינה השונות יוצגו כעת בחתך קבוצות פוליטיות וסוציו-דמוגרפיות מרכזיות בישראל.

1.1. רמת אמון הציבור בממשלה

רמת האמון של הציבור הישראלי בממשלה נמוכה מאד ועמדה בחודש מרץ 2023 על 23%. פחות מרבע מהציבור הישראלי נותן אמון בממשלה. לצורך השוואה, גם בנתוני OECD, בשאלה דומה, ישראל מתחת לממוצע העומד על 47%. רמת האמון גבוהה במיוחד בצ'ילה (84%) נורבגיה (77%) ופינלנד (71%). רמת האמון מעל הממוצע נמדדו במדינות כגון אוסטרליה, קנדה, דנמרק, שוויץ והולנד (נתוני ה-OECD, 2018-2022).

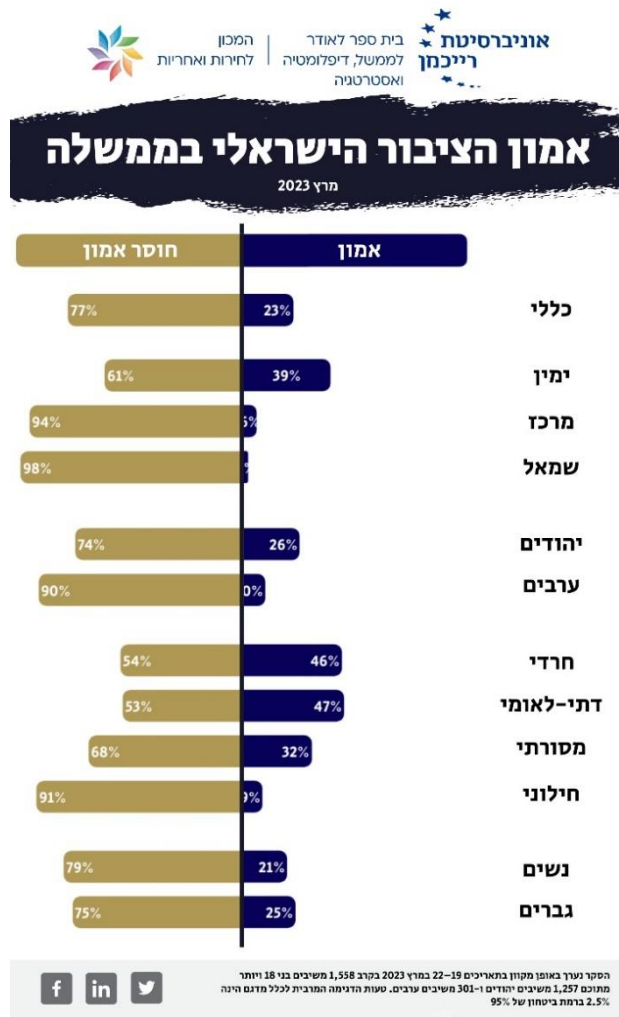
פילוח רמות האמון בממשלה לפי גושים

אידיאולוגים (הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל) עולים הבדלים גדולים ביותר בין תומכי הימין ובין תומכי המרכז והשמאל. הגם שמדובר ברמת אמון נמוכה, רמת האמון הגבוהה ביותר נרשמה בקרב תומכי הימין והיא עמדה בחודש מרץ על 39%. זאת לעומת רמות אמון של 6% בלבד בקרב תומכי המרכז ו-2% בקרב תומכי השמאל. יתרה מכך, ניתן לראות בנתוני חודש מרץ, ירידה קטנה ברמות האמון בקרב תומכי המרכז והשמאל, לעומת חודש פברואר.

הבדלים ברמות האמון נמצאו גם בין **יהודים לערבים**: 26% מהיהודים הביעו אמון בממשלה לעומת 10% מהערבים.

בפילוח לפי **מידת דתיות בקרב המשיבים היהודים בלבד**, ניתן לראות הבדלים ברמות האמון בממשלה בעיקר בין החילונים ושאר הקבוצות. כאמור, רמת האמון הנמוכה ביותר בממשלה נמדדה בקרב חילונים (9.5%) כשהמסורתיים מביעים יותר אמון מחילונים (32%) אך עדין פחות מרמות האמון בממשלה שנרשמו בקרב דתיים לאומיים (47%) וחרדים

(46%). הנתונים מחודש מרץ מראים ירידה ברמות האמון בממשלה של הזרם החרדי, בהשוואה לחודש הקודם בו נרשמה רמת אמון של 53% בקרב החרדים. (ירידה של 13%).





הבדלים לא גדולים ברמות האמון בממשלה נרשמו גם בין **נשים** (21%) **וגברים** (25%) – שיעור הגברים המביעים אמון בממשלה גבוה משיעור הנשים.

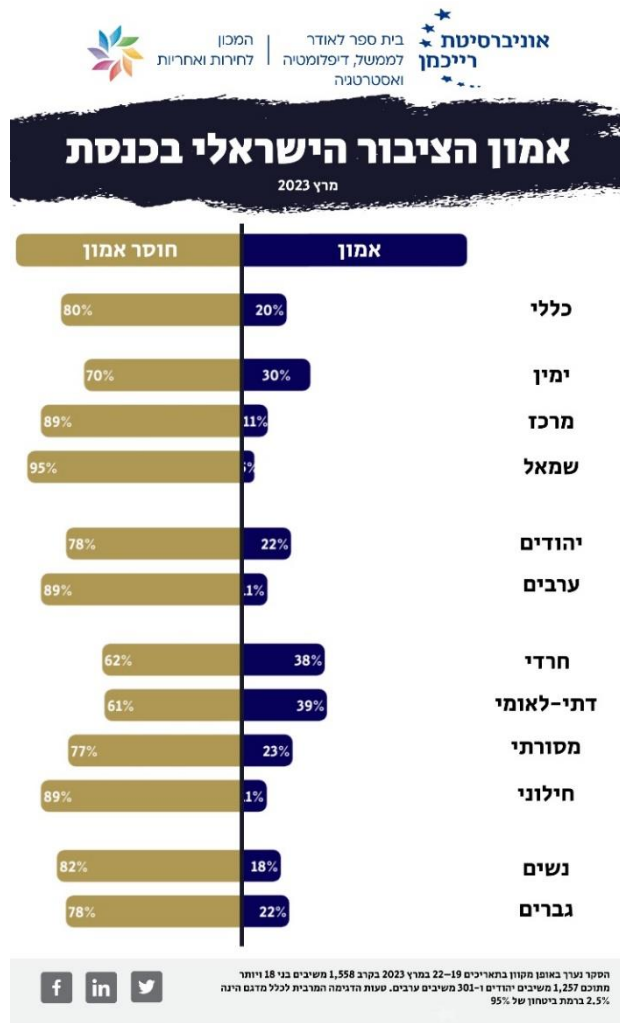
1.2. רמת אמון הציבור בכנסת

רמת האמון של הציבור הישראלי בכנסת ישראל היא הנמוכה מבין רמות האמון ברשויות השלטון. בחודש מרץ 2023, רמת האמון עמדה על 20%, כלומר רק אחד מכל חמישה ישראלים נותן אמון בכנסת.

בדומה לרמות האמון בממשלה, **פילוח אידיאולוגי** (הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל) של רמת האמון בכנסת מעלה הבדלים גדולים בין תומכי הימין ובין תומכי המרכז והשמאל. רמת האמון הגבוהה ביותר נרשמה בקרב תומכי הימין והיא עמדה בחודש מרץ על 30% זאת לעומת רמות אמון של 11% בלבד בקרב תומכי המרכז ו-5% בקרב תומכי השמאל.

הבדלים ברמות האמון בכנסת נמצאו גם בין **יהודים לערבים**. 22% מהיהודים הביעו אמון בכנסת לעומת 11% מהערבים. (בהשוואה לרמות האמון בממשלה, רמת האמון בכנסת נמוכה יותר בקרב יהודים).

בפילוח לפי **מידת דתיות בקרב משיבים יהודים בלבד** ניתן לראות כי רמות האמון הנמוכה ביותר בכנסת נמדדה בקרב חילונים (11%), לעומת רמות גבוהות יותר של אמון בכנסת שנרשמו בקרב מסורתיים (23%) דתיים לאומיים (39%) וחרדים (38%). בהשוואה לחודש פברואר, נרשמה עליה של 14 נקודות אחוז ברמת האמון של הציבור הדתי לאומי



בכנסת (מ-25% בחודש פברואר ל-39% בחודש מרץ).

הבדלים קטנים בלבד נמצאו הבדלים ברמות האמון בכנסת בין **נשים** (18%) **וגברים** (22%). בדומה לרמת האמון בממשלה, גברים הביעו רמת אמון גבוהה יותר בכנסת, מנשים.

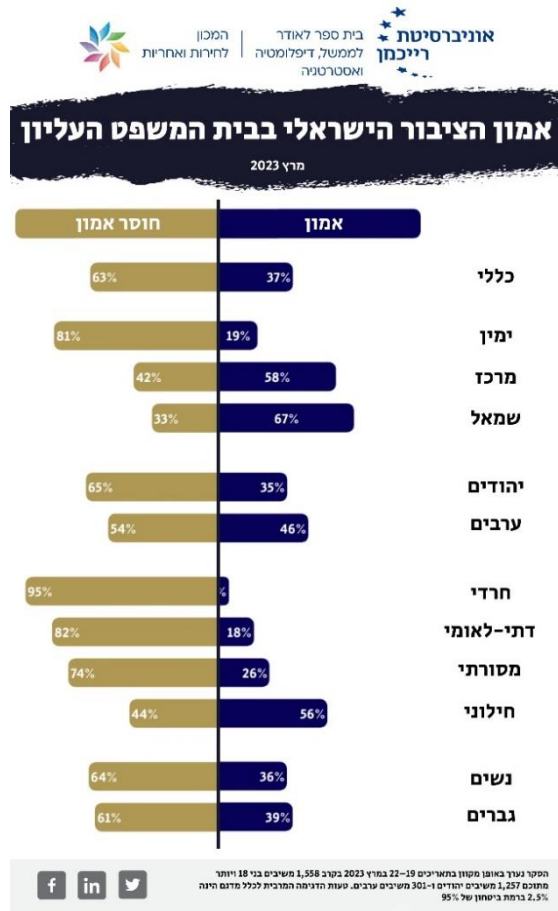


1.3. רמת אמון הציבור בבית המשפט העליון

רמת האמון של הציבור הישראלי בבית המשפט העליון היא מבין הגבוהות ברמות האמון ברשויות המדינה במדדי המכון לחירות ואחריות וזהה לאלו שזוכה להן היועצת המשפטית לממשלה. עם זאת, החודש חלה ירידה ברמת האמון שנותן הציבור הישראלי בבית המשפט העליון בהשוואה לנתוני חודש פברואר 2023 (בכלל המדגם מ-42% ל-37%).

את המתרחש בחברה הישראלית בכל הקשור לשינויים החוקתיים המוצעים ע"י הממשלה ניתן לראות בבירור בפילוח לפי **גושים אידיאולוגיים** (הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל). ניתוח זה מציג הבדלים גדולים ביותר ברמות האמון בבית המשפט העליון, אך הפוכים ממה שראינו בהקשרים של הממשלה והכנסת. רמת האמון הגבוהה ביותר נרשמה בבית המשפט העליון נרשמה בקרב תומכי השמאל (67%) ובקרב תומכי המרכז (58%). זאת לעומת רמות אמון נמוכות ביותר שלהן זכה בית המשפט העליון בקרב תומכי הימין (19%). נציין כי הירידה ברמות האמון במוסד זה נרשמה בקרב תומכי המרכז (מ-62% בחודש פברואר ל-58% בחודש מרץ).

פילוח לאומי של רמת התמיכה בבית המשפט העליון מגלה תמונה מעניינת: בחודש פברואר הציבור הערבי היה חצוי בדעתו לגבי בית המשפט העליון – 49% הביעו אמון במוסד זה לעומת 51% שצינו כי אינם נותנים אמון במוסד זה. נתוני חודש מרץ מצביעים על ירידה ברמות האמון בקרב ציבור זה (מ-49% תמיכה בבית המשפט העליון בחודש פברואר ל-46% בחודש מרץ. ירידה ברמות האמון בבית המשפט העליון



נרשמה גם בקרב הציבור היהודי (מ-40% בחודש פברואר ל-35% בחודש מרץ).

בפילוח לפי **מידת דתיות בקרב משיבים יהודים בלבד** נרשמה ירידה ברמות האמון בבית המשפט העליון בקרב הציבור החילוני (מ-60% ל-56%) והמסורתי (מ-31% ל-26%). זאת לעומת עליה ברמות האמון שנותנים לבית המשפט בציבור הדתי-לאומי בחודש מרץ לעומת חודש פברואר (מ-14% ל-18%). רמת האמון הנמוכה ביותר בבית המשפט העליון נרשמה בקרב חרדים ועמדה בחודש מרץ על 5% בלבד.



לא נמצאו הבדלים ברמות האמון בבית המשפט העליון בין נשים (36%) וגברים (39%). שיעור גברים הנותנים אמון בבית המשפט העליון – גבוה יותר משיעור הנשים.

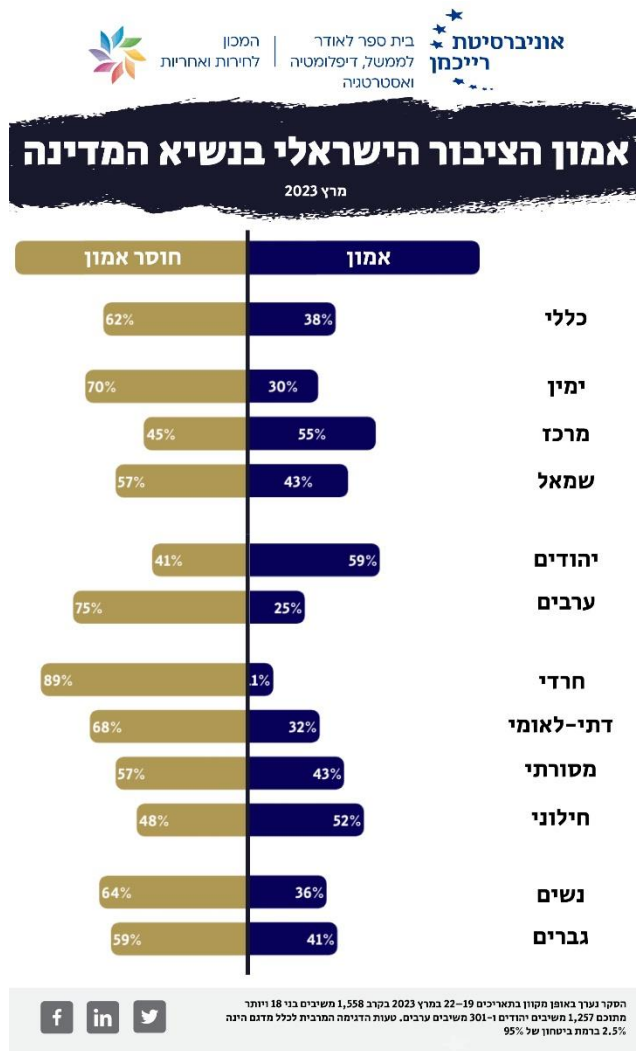
1.4. רמת אמון הציבור בנשיא המדינה

רמת האמון של הציבור הישראלי בנשיא המדינה היא הגבוהה מבין רשויות המדינה במדדי המכון לחירות ואחריות. עם זאת, מעורבות הנשיא במשבר החברתי והפוליטי סביב ההצעות לשינוי משטרי, והביקורת אותה הוא סופג באים לידי ביטוי בירידה עקבית ברמות האמון שרוחב הציבור לנשיא. בחודשים ינואר-פברואר 2023 רמות האמון בנשיא המדינה היו הנמוכות ביותר מאז תחילת המדידה בחודש אפריל 2022 ועמדו על 42-43%. החודש, 38% בלבד מהציבור הישראלי נתן אמון בנשיא.

בשונה מהחודשים האחרונים, בחודש האחרון גדל הפער בין הגושים בכל הקשור לרמות האמון בנשיא המדינה. בפילוח לפי גושים אידיאולוגיים (הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל) נרשמה ירידה גדולה ברמת האמון של תומכי הימין בנשיא (מ-41% ל-30%). רמת האמון הגבוהה ביותר בנשיא המדינה נמדדה בקרב תומכי המרכז עם 55% אמון (עליה מ-48% בחודש פברואר), זאת לצד 43% תמיכה בקרב תומכי השמאל.

בדומה לתוצאות של חודש פברואר, גם החודש נרשמו הבדלים גדולים רמות האמון בנשיא המדינה בין יהודים וערבים. לעומת 59% תמיכה שקיבל הנשיא בקרב משיבים יהודים, רק 25% מהמשיבים הערבים ציינו כי הם נותנים בו אמון.

הירידה ברמות האמון בנשיא באה לידי ביטוי גם בפילוח עפ"י רמת דתיות בציבור היהודי. הירידה התלולה ביותר באמון נרשמה בחודש מרץ בציבור החרדי (מ-29% ל-11%) ירידה חדה בשיעור האמון בנשיא נרשמה גם בקרב הציבור הדתי לאומי (מ-57% ל-32% בחודש מרץ). זאת לעומת אחוזי תמיכה גבוהים יחסית



שקיבל מהציבור המסורתי (43%) והציבור החילוני (52%).

הבדלים ברמות האמון בנשיא המדינה נרשמו בפילוח מגדרי - גברים (41%) יותר מנשים (36%) הביעו אמון בבית המשפט העליון.



2. מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק¹

מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק כולל את המדדים הבאים מידת אמון הציבור במשטרה (2.1), בבית המשפט העליון (1.3) וביועצת המשפטית לממשלה (2.2). מידת האמון ברשויות אכיפת החוק יוצגו כעת בחתך קבוצות פוליטיות וסוציו-דמוגרפיות מרכזיות בישראל.

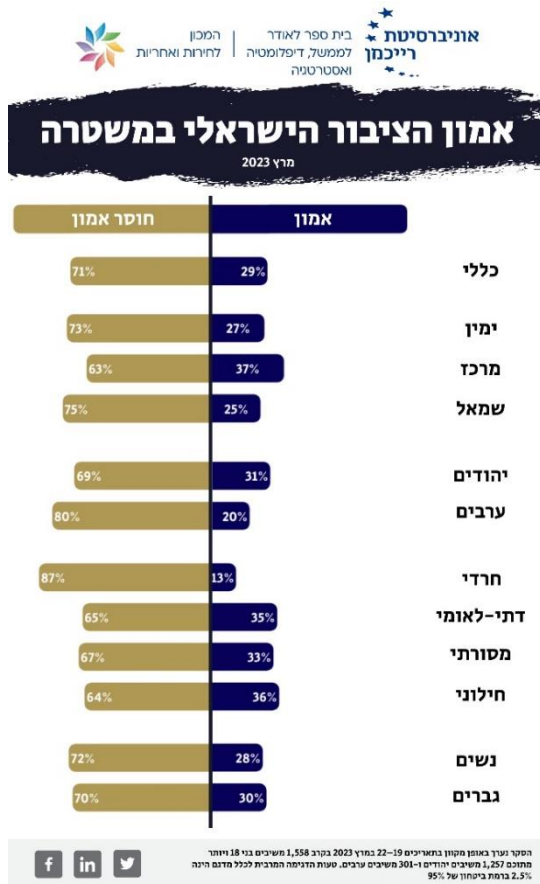
2.1. רמת אמון הציבור במשטרה

משימתה של משטרת ישראל מורכבת ומאתגרת בימי שיגרה, ועל אחת כמה וכמה בימים אלו. המחאות ההמוניות של מתנגדי הרפורמה המשפטית ושל תומכיה מתרגמות לצעדים המצריכים את התערבות המשטרה. הצלחה בפעילות מורכבת זו מצריכה את אמון הציבור במוסד האמון על אכיפת החוק במדינה. נכון לחודש מרץ 2023, 29% מהציבור הישראלי נותן אמון במשטרת ישראל. מדובר בעליה מתונה בחודשים האחרונים.

פילוח של רמות האמון במשטרת ישראל לפי **גושים אידיאולוגיים** (הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל) מצביע על עליה ברמת האמון במשטרה הן בקרב תומכי המרכז (מ-30% ל-37%) והן בקרב תומכי הימין (מ-24% ל-27%). רמת האמון בקרב תומכי השמאל נשארה זהה והיא עומדת בחודש מרץ 2023 על 25% המביעים אמון במשטרת ישראל.

ניתן לזהות את המורכבות סביב משטרת ישראל **בפילוח הלאומי** בין יהודים וערבים ובפילוח עפ"י **רמת דתיות בתוך הציבור היהודי**. בחודש מרץ 2023 נרשמה עליה ברמת האמון שנותנים משיבים ערבים במשטרת ישראל (מ-13% ל-20%). עם זאת, עדין רמת האמון שנותנים משיבים ערבים במשטרת ישראל נמוכה בהרבה מזו שנותנים בה משיבים יהודים. 20% מהמשיבים הערבים ציינו כי הם נותנים בה אמון לעומת 29% מהמשיבים היהודים.

בפילוח לפי **מידת דתיות בקרב משיבים יהודים בלבד** רמת האמון הגבוהה ביותר כלפי משטרת ישראל נרשמה בקרב הציבור החילוני עם 36% המביעים בה אמון (עליה מ-29% בחודש פברואר). רמת האמון הנמוכה ביותר נרשמה בקרב חרדים ועמדה בחודש מרץ 2023 על 13% בלבד (הגם שמדובר בעליה ביחס לחודש פברואר, בו נרשמו 10% אמון). העלייה המשמעותית ביותר באמון במשטרת ישראל נרשמה בקרב הציבור הדתי לאומי (מ-24% ל-35%).



¹ מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק כולל את מידת אמון הציבור במשטרה (2.1), בבית המשפט העליון (1.3) וביועצת המשפטית לממשלה (2.2).



בפילוח מגדרי, לא נמצאו הבדלים ברמת התמיכה במשטרת ישראל בין נשים (28%) וגברים (30%).

2.2. רמת אמון הציבור ביועצת המשפטית/ת לממשלה

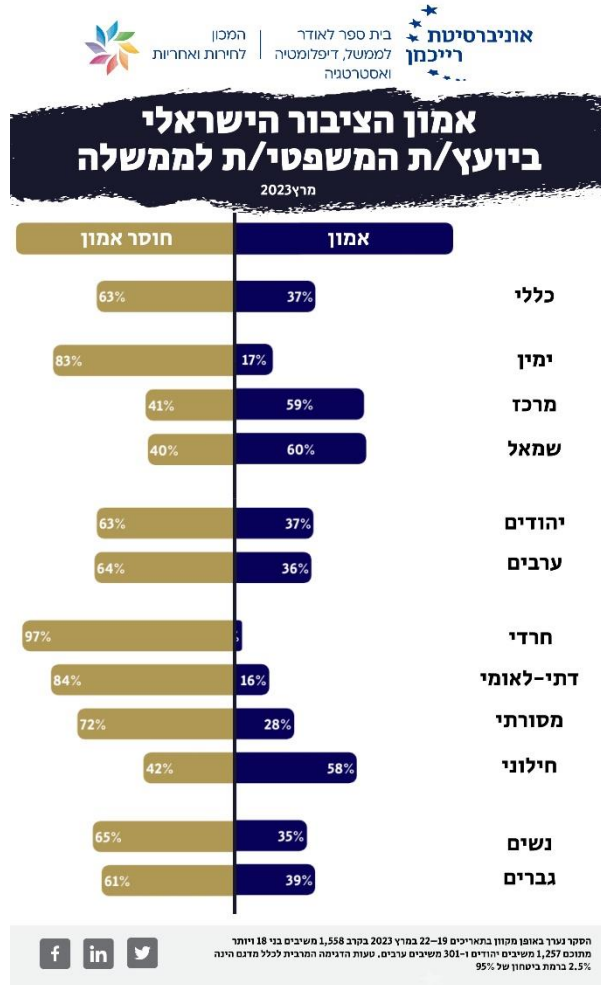
רמת האמון של הציבור הישראלי ביועצת המשפטית לממשלה בחודש מרץ 2023 זהה לרמת האמון בבית המשפט העליון וגבוהה מרמת האמון במשטרה. בחודשים פברואר-מרץ 2023, רמת האמון עמדה על 37%, שהיא רמת האמון הגבוהה ביותר מאז תחילת המדידה בחודש אפריל 2022.

פילוח של רמות האמון ביועצת המשפטית לממשלה לפי גושים אידיאולוגיים (הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל) משקפת את המתרחש בימים אלו בציבור הישראלי סביב סוגיית הרפורמה המשפטית.

עליה ברמת האמון ביועצת המשפטית לממשלה נרשמה בקרב תומכי המרכז (מ-53% ל-60%). עליה קטנה יותר נרשמה גם בקרב תומכי הימין (מ-17% ל-19%). יצויין כי נרשמה ירידה ברמת האמון ביועצת המשפטית לממשלה בקרב תומכי השמאל (מ-64% ל-60%).

שיקוף נוסף למחלוקת המשפטית בכלל וזו סביב היועצת המשפטית לממשלה, המתקיימת בחודשים האחרונים בחברה הישראלית, ניתן לקבל בפילוח עפ"י רמת דתיות בחברה היהודית. רק 2% מהציבור החרדי הביע אמון ביועמ"שית. רמות אמון גבוהות יותר מזו שהביע הציבור החרדי, אך עדין נמוכות מאוד, נרשמו בקרב הציבור הדתי לאומי (16%). בקרב הציבור המסורתי נרשמה עליה ברמות האמון ביועמ"שית (מ-19% ל-28%). רמות אמון גבוהות נרשמו בקרב הציבור החילוני (אם כי, גם בקרב ציבור זה נרשמה ירידה ברמת האמון מ-61% בחודש פברואר ל-58% בחודש מרץ).

לא נרשמו הבדלים גדולים ברמת האמון ביועצת המשפטית לממשלה בפילוח לאומי - בין יהודים (37%) וערבים (36%). כמו כן, נרשמו הבדלים קטנים בלבד בפילוח מגדרי - יותר גברים (39%) הביעו אמון ביועמ"שית מאשר נשים (35%).





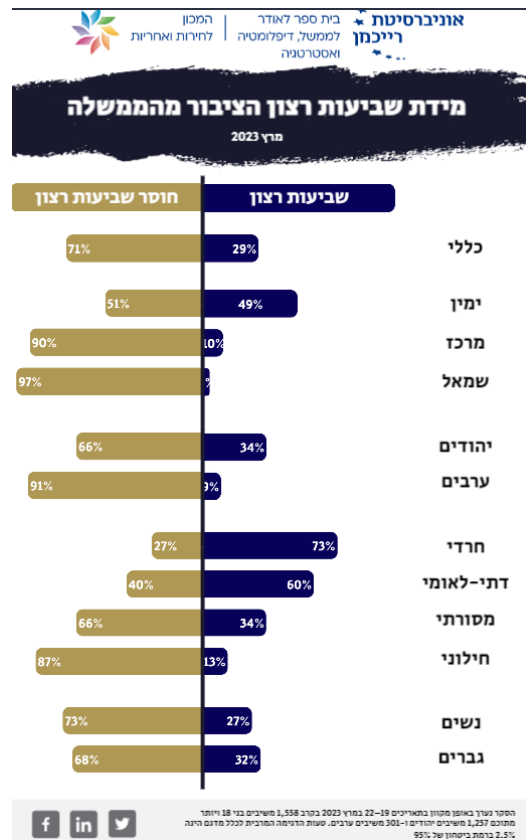
3. מדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה²

מדד שביעות הרצון מהממשלה ומתפקודה כולל את מידת אמון הציבור בממשלה (1.1), שביעות רצון הציבור מהממשלה (3.1), המידה בה הציבור רואה את הממשלה כקשובה לרצונותיו (3.2) ומידת שביעות רצון מטיפול הממשלה בבעיה החשובה ביותר (3.3). מדד שביעות רצון הציבור מהממשלה ומתפקודה יוצג כעת בחתך קבוצות פוליטיות וסוציו-דמוגרפיות מרכזיות בישראל.

3.1 מידת שביעות רצון הציבור מהממשלה

רמת שביעות הרצון של הציבור הישראלי ממשיכה לרדת. בחודש מרץ 2023 רמת שביעות הרצון מהממשלה עמדה על 29%, כלומר במוצע, פחות משליש מהציבור הישראלי שבע רצון מהממשלה ומתפקודה.

בפילוח רמת שביעות הרצון של הציבור הישראלי מהממשלה עפיינו **גושים אידיאולוגיים** השונים, עולה תמונה המשקפת אף היא את שעובר על החברה הישראלית בתקופה האחרונה – ירידה ברמות שביעות הרצון בקרב כל הגושים הפוליטיים. הירידה התלולה ביותר ברמת שביעות הרצון מהממשלה נרשמה בקרב תומכי הימין (מ-56% בחודש פברואר ל-49% בחודש מרץ). כלומר, קיימת מחלוקת בתוך הציבור הימני בישראל – כ-50% שבעי רצון מהממשלה לצד כ-50% שאינם שבעי רצון. רמת שביעות הרצון הנמוכה ביותר נרשמה בקרב תומכי השמאל ועמדה על 3% בחודש מרץ 2023 (ירידה מ-8% בחודש פברואר), ירידה ברמות שביעות הרצון מהממשלה נרשמו גם בקרב תומכי המרכז (מ-13% בחודש פברואר ל-10% בחודש מרץ).



הבדלים ברמת שביעות רצון מהממשלה ניתן למצוא גם **בפילוח בין יהודים וערבים**. לעומת 34% מהציבור הישראלי שציינו כי הם שבעי רצון מהממשלה הנוכחית, רק 9% מהמשיבים הערבים הביעו שביעות רצון. מדובר בירידה חדה ברמת שביעות הרצון בקרב הציבור הערבי מ-16% בחודש פברואר ל-9% בחודש מרץ.

פילוח עפ"י רמת דתיות בציבור היהודי בלבד מתאר גם הוא ירידה חדה בשביעות הרצון מן הממשלה גם בקרב ציבורים שעד כה הביעו שביעות רצון גבוהה יותר. 34% בלבד מהציבור המסורתי שבע רצון מהממשלה בימין אלו (לעומת 45% בחודש פברואר), ו-73% מהציבור החרדי מביע שביעות רצון מהממשלה בחודש מרץ לעומת 83% בחודש פברואר. כמו כן, נרשמה ירידה ברמות שביעות הרצון מהממשלה בקרב הציבור הדתי לאומי (מ-66% ל-60% בחודש מרץ). לא נרשם שינוי ברמת שביעות הרצון מהממשלה בציבור החילוני, והיא עומדת על 13% בלבד בחודש מרץ 2023.

בנוסף, נמצאו הבדלים **בפילוח מגדרי ברמות שביעות הרצון מהממשלה - נשים** (27%) הביעו פחות שביעות רצון מהממשלה **מגברים** (32%).

² מדד שביעות הרצון מהממשלה ומתפקודה כולל את מידת אמון הציבור בממשלה (1.1), שביעות רצון הציבור מהממשלה (3.1), המידה בה הציבור רואה את הממשלה כקשובה לרצונותיו (3.2) ומידת שביעות רצון מטיפול הממשלה בבעיה החשובה ביותר (3.3).



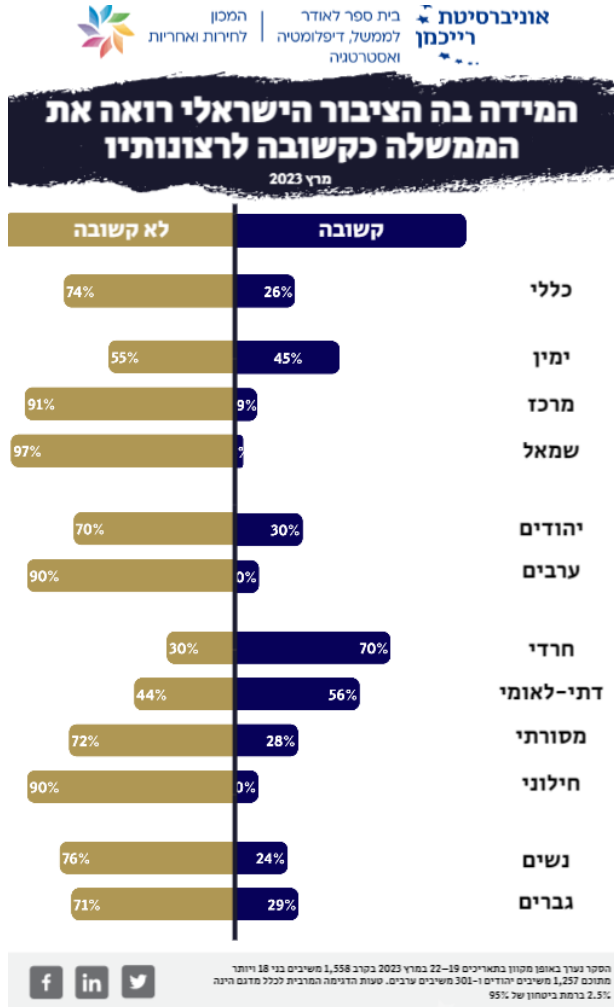
3.2. המידה בה הציבור רואה את הממשלה כקשובה לרצונותיו

המידה בה הציבור מעריך כי הממשלה קשובה לרצונותיו נמוכה מאוד. פחות משליש מהציבור סבור שהממשלה קשובה לו. בחודש מרץ 2023, 26% בלבד מהציבור הישראלי ראה את הממשלה כקשובה לרצונותיו.

המידה בה הציבור מעריך כי הממשלה קשובה לרצונותיו נבדלת מאוד בחלוקה **לגושים אידיאולוגיים**. רק 3% מתומכי השמאל ו-9% תומכי המרכז ציינו כי הם סבורים שהממשלה קשובה לרצונות הציבור. זאת לעומת 45% מקרב תומכי הימין.

10.5% בלבד מהציבור **הערבי** סבור כי הממשלה קשובה לרצונותיו, לעומת 30% מהציבור **היהודי**.

בכל הקשור **לפילוח עפ"י רמת דתיות בציבור היהודי** מתקבלת תמונת משחק סכום 0. הציבור שסבור כי הממשלה הכי פחות קשובה לרצונותיו, נכון לחודש מרץ 2023 הינו הציבור החילוני (10.5%). לעומת זאת, רוב גדול בציבור החרדי סבור כי הממשלה קשובה לרצונותיו (70%). רוב קטן של 56% בציבור הדתי לאומי סבור אף הוא כי הממשלה קשובה לו.



לא נמצאו הבדלים בין גברים ונשים בפילוח מגדרי. 29% **מהגברים** סבורים כי הממשלה קשובה לרצונותיהם, לעומת רק 24% **מהנשים**.



3.3. מידת שביעות רצון מטיפול הממשלה בבעיה החשובה ביותר

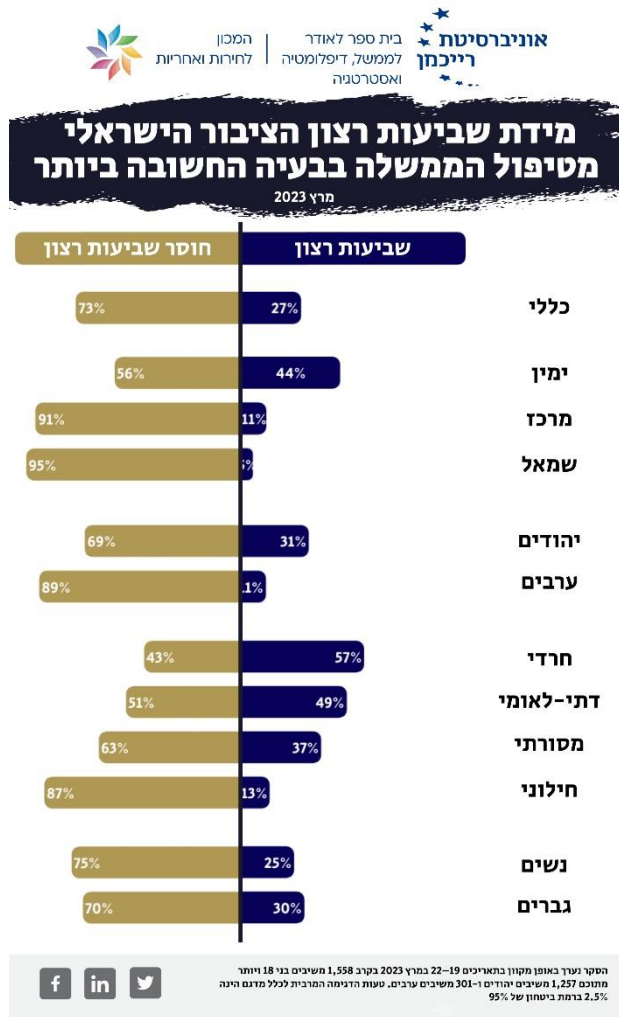
מידת שביעות הרצון של הציבור מטיפול הממשלה בבעיות החשובות בפניהן ניצבת המדינה (כל משיבה בוחר את הבעיה שהוא/היא חושב/ת לבעיה החשובה ביותר) נמוכה. בהשוואה לנתוני חודש פברואר, מנתוני החודש ניתן להבחין בירידה בשיעור שביעות הרצון מטיפול הממשלה בבעיה החשובה ביותר (מ-31% ל-27%).

מפילוח עי"י **גושים אידיאולוגיים** ניתן להבחין כי הירידה התלולה ביותר ברמת שביעות הרצון מדרכי הטיפול של הממשלה הנוכחית בבעיה החשובה ביותר היא בקרב תומכי השמאל (מ-11% ל-5%). ירידה ברמת שביעות הרצון נרשמה גם בקרב תומכי הימין (מ-50% ל-44%) כך שנכון לחודש מרץ 2023, 56% מתומכי הימין מביעים חוסר שביעות רצון מטיפול הממשלה בבעיות בפניהן ניצבת המדינה. ירידה בשביעות הרצון נרשמה גם בקרב תומכי המרכז (מ-13% ל-11%). הבדלים ברמת שביעות הרצון מטיפול הממשלה בבעיות החשובות בפניהן ניצבת המדינה נמצאו בין **יהודים וערבים**. 11% מהערבים הביעו שביעות רצון שכזו לעומת 31% מהיהודים. יש לציין כי נרשמה ירידה גם בשיעור שביעות הרצון בקרב ערבים ביחס לחודש קודם (מ-17% ל-11%).

בפילוח לפי **מידת דתיות בקרב משיבים יהודים בלבד** נמצא כי בדומה לפילוח לפי תמיכה אידיאולוגית, נרשמה ירידה בשביעות הרצון בקרב ציבורים מסויימים. הירידה התלולה ביותר בשביעות הרצון מהדרך בה הממשלה מטפלת בנושא החשוב ביותר, נרשמה בקרב הציבור הדתי-לאומי, רק 49% הביעו שביעות

רצון בחודש מרץ, לעומת 64% שהביעו שביעות רצון בחודש פברואר 2023. ירידה ברמת שביעות הרצון נרשמה גם בקרב הציבור המסורתי (מ-41% ל-37%). אחוזי שביעות הרצון הגבוהים ביותר נרשמו בקרב הציבור החרדי (57%) והנמוכים ביותר בקרב הציבור חילוני (13%).

בפילוח מגדרי, נמצאו הבדלים ברמות שביעות הרצון מטיפול הממשלה בבעיות החשובות בפניהן ניצבת המדינה. **שיעור הנשים** (25%) המרוצות מהטיפול הממשלתי בבעיות הבעורות היה נמוך משיעור **הגברים** (30%).





מתודולוגיה

צוות המכון לחירות ואחריות בבית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה באוניברסיטת רייכמן הכין את השאלות לסקר וניתח לאחר מכן את הנתונים.

הסקרים שנערכו בחודשים אפריל, ספטמבר ודצמבר 2022, נערכו ע"י חברת גיאוקרטוגרפיה. שאר הסקרים נערכו ע"י חברת ipanel. שתי החברות עורכות סקרים מקוונים בישראל.

השאלונים תורגמו לשפה הערבית כך שמשיבים ערבים יכולים היו לבחור אם לענות על השאלון בעברית או בערבית.

טעות דגימה	משיבים ערבים	משיבים יהודים	מספר משיבים	מועד הסקר		
2.5%	284	1,275	1,559	2022	אפריל	1
3.5%	150	657	807	2022	יוני	2
3.4%	157	665	822	2022	יולי	3
3.4%	158	652	810	2022	אוגוסט	4
2.4%	254	1,417	1,671	2022	ספטמבר	5
2.5%	301	1,206	1,507	2022	אוקטובר	6
3.5%	152	655	807	2022	דצמבר	7
2.6%	256	1,205	1,461	2023	ינואר	8
2.5%	308	1,204	1,512	2023	פברואר	9
2.5%	301	1,257	1,558	2023	מרץ	10

הערה: טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם הינה ברמת ביטחון של 95%.

המשיבים היהודים מהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל, בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות. בנוסף, המשיבים הערבים מהווים מדגם שהינו קרוב לזה המייצג את האוכלוסייה הערבית הבוגרת בישראל בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות, כאשר ישנה דגימת חסר של משיבים גברים, משיבים מאזור הדרום, ומשיבים בני 40 ומעלה בקרב אוכלוסייה זו.

מדד אמון הציבור ברשויות המדינה

מדד אמון הציבור ברשויות המדינה של המכון לחירות ואחריות מהווה ממוצע של מידת האמון במספר מוסדות במדינת ישראל: ממשלה, כנסת, בית המשפט העליון, ונשיא המדינה. כחלק מבניית המדד בוצעו בדיקות מהימנות פנימית (אלפא-קורנבך) לבחינת הקשר בין שאלות אלו: $\alpha_s=0.68-0.85$.

נוסח השאלות שנשאלו: "באיזו מידה יש לך אמון בכל אחד מהמוסדות הבאים:", כאשר המשיבים נדרשו לענות ביחס ל-כנסת, הממשלה, בית המשפט העליון ונשיא המדינה.

אפשרויות התשובה לשאלות: 1. יש לי אמון רב מאוד, 2. יש לי אמון רב, 3. יש לי אמון מועט, 4. כלל אין לי אמון, 5. לא יודעת.

בפועל, כדי ליצור את המדד הורדנו את תשובות ה-לא יודעת ויצרנו ממוצע של המשיבים ש"נתנו אמון" - ענו על אחת משתי האופציות הראשונות - בכל אחת מהמוסדות).



מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק

מדד אמון הציבור ברשויות אכיפת החוק של המכון לחירות ואחריות מהווה ממוצע של מידת האמון ברשויות החוק במדינת ישראל: משטרת ישראל, בית המשפט העליון והיועץ/ת המשפטי/ת לממשלה. כחלק מבניית המדד בוצעו בדיקות מהימנות פנימית (אלפא-קורנבך) לבחינת הקשר בין שאלות אלו: $\alpha_s=0.74-0.81$

נוסח השאלות שנשאלו: "באיזו מידה יש לך אמון בכל אחד מהמוסדות הבאים?", כאשר המשיבים נדרשו לענות ביחס למשטרת ישראל, בית המשפט העליון והיועץ/ת המשפטי/ת לממשלה. אפשרויות התשובה לשאלות: 1. יש לי אמון רב מאוד, 2. יש לי אמון רב, 3. יש לי אמון מועט, 4. כלל אין לי אמון, 5. לא יודע/ת. בפועל, כדי ליצור את המדד הורדנו את תשובות ה-לא יודע/ת ויצרנו ממוצע של המשיבים ש"נתנו אמון" - ענו על אחת משתי האופציות הראשונות - בכל אחת מהמוסדות.

מדד שביעות-רצון מהממשלה ומתפקודה

מדד שביעות-רצון הציבור מהממשלה ותפקודה של המכון לחירות ואחריות מהווה ממוצע של מידת האמון שרוחש הציבור לממשלה, שביעות הרצון מהממשלה, הערכה עד כמה היא קשובה לציבור ומידת שביעות-רצון הציבור מטיפול הממשלה בבעיות החשובות הניצבות בפני המדינה. כחלק מבניית המדד בוצעו בדיקות מהימנות פנימית (אלפא-קורנבך) לבחינת הקשר בין שאלות אלו: $\alpha_s=0.74-0.76$.

נוסח השאלות שנשאלו:

1. באיזו מידה יש לך אמון בממשלה?
אפשרויות תשובה: 1. יש לי אמון רב מאוד, 2. יש לי אמון רב, 3. יש לי אמון מועט, 4. כלל אין לי אמון, 5. לא יודע/ת.
2. מה רמת שביעות הרצון שלך מתפקוד הממשלה?
אפשרויות תשובה: 1. מרוצה מאוד, 2. מרוצה, 3. לא מרוצה, 4. מאוד לא מרוצה, 5. לא יודע/ת.
3. איזה ציון היית נותן/ת לממשלה בטיפול בבעיה החשובה ביותר שניצבת בפני המדינה כיום? מ-0 (נמוך) עד 10 (גבוה).
- * כל משיב/ה התבקש/ה לציין את הבעיה החשובה ביותר לדעתו/ה, איתה מתמודדת המדינה, ולאחריה נשאל לגבי הערכתו בדבר הציון לממשלה בטיפול בבעיה זו.
4. באיזו מידה את/ה מסכים/ה או לא מסכים/ה עם הטענה הבאה: "הממשלה קשובה לבעיות הציבור?"
אפשרויות תשובה: 1. מאוד מסכים, 2. מסכים, 3. לא מסכים, 4. מאוד לא מסכים, 5. לא יודע/ת.